

Nitra-Mostná ulica, parcela č. 327/2

Investor: R. V. Real s.r.o., stavba polyfunkčného domu

Vedúca výskumu: PhDr. Gertrúda Březinová, CSc.

Nitra, miestna časť Staré mesto, nadmorská výška 142,90 až 143,66 m n. m. Ide o pravý breh bývalého toku Nitričky, terén mierne klesá severným smerom. Výskum začal koncom roka 2007 a bol ukončený v r. 2008. Osídlenie potvrdené v strednej dobe bronzovej, dobe laténskej, stredoveku (9.-16. stor.) a v novoveku. Preskúmaná parcela bola súčasťou pôvodnej terasy Nitričky, ktorá tiekla pred Župným domom paralelne s dnešnou Mostnou ulicou.

Preskúmané objekty: Okrem novovekých architektúr, vápenných jám, zvyškov kamenných studní, rôznych odpadových jám, zvyškov ohnisk a piecok sme odkryli aj štyri kostrové hroby. Veľmi dobre zachovalé bol dvojhrob detí a hrob dospelého jedinca uložený asi v drevenej rakve, ktoré na základe celkovej stratigrafie datujeme do 17.-18. stor. Z pece datovanej do stredoveku sa zachovala časť spadnutej kopule a spodná časť prepáleného dna aj s predpecným priestorom. Pod novovekými a stredovekými vrstvami sa zachytili i jamy datované do doby bronzovej. V profile na jej dne bola popolovitá vrstva a 2 fragmenty čiastočne obhorenej zrnotierky. Nad nimi bola veľká hrncovitá až zásobnicovitá nádoba, v ktorej bola ľudská lebka a aj niekoľko ďalších ľudských kostí. Z výplne jamy sú ešte zlomky nádob, ktoré umožňujú datovať uvedený celok do začiatku strednej doby bronzovej, do počiatku karpatskej mohylovej kultúry (1500 r. pred. Kr.).

Získané nálezy: Okrem bohato zastúpenej škály keramických tvarov nádob, kachlíc, hlinených fajok, rôznych železných a bronzových predmetov, ako aj kamenných brúsikov, si pozornosť zasluhujú mince. Z novovekých predmetov je to zhorené vrecúško (?) z rozmernej odpadovej jamy 4. kde sme identifikovali 2 zlepené a spolu prevítané mince z 1. tretiny 17. storočia, prsteň (Ag), náušnicu (Ag), prevliečku na náhrdelník (Ag), drobné koráliky z bieleho i modrého skla, ktoré boli navlečené na drôtku, dutý guľovitý prívesok, možno gombík (Ag), malú kaptorgu (Ag), na ktorej je vyrytý rok 1640 a z druhej strany písmená GP. Vo vnútri sa našli ešte zvyšky pravdepodobne obhorenej kostičky. Asi išlo o relikviár. Na pôvodnej zhorenej hmote vrecka bol prilepený medailón, ktorý je podľa zhotovenia portréту ženy mladší (18.-19. stor.).

Výsledky: Poznatky získané výskumom postupne dopĺňajú mozaiku o fungovaní tejto časti mesta počas jednotlivých období praveku, stredoveku i novoveku.

